

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Юридичний факультет
Кафедра цивільно правових дисциплін**

Марія Сокол

Підприємницька діяльність в аграрній сфері

Робоча програма навчальної дисципліни

Луцьк – 2016

УДК 349.4:334.7(073)
ББК 67.404.91р30-2
С 59

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 8 від 14.04.16 р.)

Рецензент:

Щербюк Н. Ю. кандидат юридичних наук, доцент кафедри філософії, політології та права Луцького національного технічного університету

Старчук О. В. кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно правових дисциплін Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Сокол М. В.
С 59

Підприємницька діяльність в аграрній сфері : робоча програма навчальної дисципліни / Марія Василівна Сокол. – Луцьк: Вежа – Друк, 2016. – 24 с.

Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність в аграрній сфері» укладено для забезпечення підготовки студентів юридичних спеціальностей, в якості спеціальної юридичної дисципліни. Рекомендовано студентам 5 курсу, напряму підготовки «правознавство».

УДК 349.4:334.7(073)
ББК 67.404.91р30-2

© Сокол М. В., 2016
© Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ЗМІСТ

Вступ.

1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	9
5. Теми практичних (семінарських) занять.....	10
6. Самостійна робота.....	11
7. Індивідуальні завдання.....	12
8. Методи навчання.....	13
9. Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	14
10. Методи та засоби діагностики успішності навчання.....	15
11. Розподіл балів, які отримують студенти.....	15
12. Список джерел.....	17

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність в аграрній сфері» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста галузі «право», спеціальності «правознавство». Вона є нормативним документом розробленим на основі галузевого стандарту вищої освіти (освітньо – професійної програми) відповідно до навчального плану.

Робоча навчальна дисципліна «Підприємницька діяльність в аграрній сфері» є інтегрованою і базовою дисципліною.

Актуальність та необхідність вивчення підприємницької діяльності в аграрній сфері зумовлена реформаційними процесами, що відбуваються як в правовій так і економічній сферах життєдіяльності держави, а також цільовою спрямованістю держави у даній сфері, що відбивається створенням значної кількості різних за формами господарювання сільськогосподарських підприємств. Вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність в аграрній сфері» на юридичному факультеті, спрямоване на засвоєння студентами основних засад правової регламентації аграрних відносин, що виникають між різними суб'єктами у сфері сільськогосподарства.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність в аграрній сфері» проводиться після засвоєння студентами наступних дисциплін, які безпосередньо пов'язані із зазначеним навчальним курсом «Аграрне право України», «Цивільне право України», «Земельне право України», «Екологічне право України», «Господарське право України».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з одного змістового модуля.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 2	0304 право	вибіркова
Модулів 2	7. 03040101 правознавство	
Змістових модулів 1		Семестр 9
ІНДЗ: є		Лекції 18 год.
Загальна кількість годин 72		Практичні (семінари) 8 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	правознавство	Самостійна робота 24 год.
Аудиторних 2	спеціаліст	Індивідуальна робота 22 год.
самостійної роботи 2		Форма контролю: <u>залік</u>
індивідуальної роботи 2,3		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Підприємницька діяльність в аграрній сфері є обов'язковою юридичною дисципліною, яку вивчають студенти юридичного факультету всіх форм навчання. З цієї навчальної дисципліни вивчаються лекції, проводяться практичні заняття, пишуться курсові та дипломні роботи, складається залік.

Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги вмінь і знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та „технологію” оцінювання знань студентів.

Метою вивчення курсу є формування у студентів здатності на практиці застосовувати здобутті знання з аграрного права для надання юридичної допомоги підприємствам і підприємцям, котрі працюють в аграрному секторі; сприяти формуванню правничого світогляду, правосвідомості та правової культури.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- формування у студентів розуміння форм, методів та принципів правового регулювання підприємницької діяльності аграрних відносин;
- ознайомлення студентів з основними нормативними актами, які складають правову базу аграрної діяльності в Україні;
- навчання студентів умінню аналізувати конкретні практичні ситуації та застосовувати норми аграрного права.

Об'єктом вивчення дисципліни є теоретичні проблеми правового регулювання внутрішніх та зовнішніх аграрних правовідносин, а також обґрунтування ефективних напрямів організації підприємницької діяльності в аграрних формуваннях на основі методів наукового пізнання та економічного дослідження вузлових питань розвитку сільськогосподарського виробництва України. Предметом вивчення дисципліни виступають централізовані та локальні нормативні акти аграрного законодавства, а також практичні аспекти діяльності суб'єктів господарювання. Наукову основу складають теоретичні розробки українських та зарубіжних вчених.

Предметом дисципліни “Підприємницька діяльність в аграрній сфері” є: вивчення форм прояву економічних законів та механізмів їх дії стосовно підприємницької діяльності аграрних формувань в конкретних умовах сільськогосподарського виробництва.

Після опанування курсу “Підприємницька діяльність в аграрній сфері” **студент повинен вміти:**

- розрізняти відносини, що регулюються аграрним правом і відносини, що регулюються іншими галузями;
- орієнтуватись у системі нормативних актів, якими регулюються дані відносини;
- обґрунтовувати організаційно-економічні заходи, спрямовані на підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції;
- вільно володіти основними поняттями аграрного права і користуватись правовою термінологією;

- організувати раціональне використання земельних матеріально-технічних і трудових ресурсів для ефективного ведення сільськогосподарської діяльності.

Студент повинен знати:

- особливості розвитку організаційно-правових форм сільськогосподарського виробництва в ринкових умовах господарювання;

- основи організації підприємницької діяльності в аграрних формуваннях;

- чинне законодавство, практику його застосування, проблеми та напрямки його вдосконалення.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Організаційні засади підприємницької діяльності

Основи підприємницької діяльності в Україні. Організаційні форми підприємництва. Сільськогосподарське підприємство як суб'єкт господарювання в ринковій економіці. Організаційно-економічні і правові основи створення сільськогосподарського підприємства. Фермерське господарство як організаційна форма підприємницької діяльності в сільському господарстві.

Тема 2. Використання природних ресурсів у сільському господарстві

Поняття, принципи та види використання природних ресурсів у сільському господарстві. Особливості використання водних ресурсів та надр у сільському господарстві. Особливості використання лісових ресурсів, рослинного та тваринного світу в сільському господарстві. Особливості суб'єктного складу у відносинах власності та користування землями сільськогосподарського призначення. Особливості набуття прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

Тема 3. Правове регулювання трудових та соціальних відносин у сільському господарстві

Порядок укладення трудового договору із працівниками та членами сільськогосподарських підприємств та господарств. Особливості припинення трудових відносин в агропромисловому комплексі. Правове регулювання часу відпочинку. Встановлення перерв протягом робочого дня. Особливості деяких режимів робочого часу. Встановлення скороченої тривалості робочого часу. Зайнятість членів особистих селянських господарств. Соціальне забезпечення працівників сільськогосподарської сфери виробництва. Добровільне пенсійне забезпечення членів ОСГ. Пільгова пенсія за віком для певної категорії працівників.

Тема 4. Правове регулювання рослинництва

Загальна характеристика правового регулювання галузі рослинництва. Правова охорона прав на сорти рослин. Суб'єкти і об'єкти насінництва та розсадництва. Порядок реалізації насіння і садивного матеріалу. Правове регулювання захисту сільськогосподарських рослин. Характеристика хімічного способу захисту. Карантинний режим як прояв особливого режиму захисту рослин.

Тема 5. Правове регулювання галузі тваринництва

Загальна характеристика правового регулювання галузі тваринництва. Правове регулювання племінної справи у тваринництві. Ідентифікація та реєстрація тварин. Правові засади виробництва молока і м'яса. Правове регулювання виробництва рибної продукції. Правове регулювання бджільництва. Види пасік. Дозвільні документи на здійснення даного виду діяльності.

Тема 6. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств

Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств. Спільна діяльність сільськогосподарських підприємств. Нормативно-правова база, щодо регулювання питань у даній сфері. Правові

засади тарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції. Правові засади нетарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції. Встановлення подвійної пільгової ставки на товари, що ввозяться в Україну. Сезонні в'їзні мита. Квотування у сфері зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств. Ліцензування у сфері зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств. Правове регулювання здійснення контролю за імпортом сільськогосподарської продукції

Тема 7. Правове регулювання страхування у сільському господарстві

Поняття та класифікація видів страхування у сільському господарстві. Договір страхування за участю сільськогосподарських підприємств: поняття, зміст та специфіка. Обов'язкове страхування у сільськогосподарських підприємствах. Об'єкти обов'язкового страхування. Добровільне страхування у сільськогосподарських підприємствах. Основні умови та порядок страхування майна сільськогосподарських підприємств

Тема 8. Організація підприємницької діяльності аграрних формувань

Фінанси аграрних формувань: сутність, форми і джерела фінансування. Інвестиційне забезпечення ефективної діяльності і формування підприємницького капіталу в сільськогосподарських підприємствах. Джерела формування інвестиційних ресурсів. Оподаткування суб'єктів аграрних правовідносин. Поняття фіксованого сільськогосподарського податку. Суб'єкти фіксованого сільськогосподарського податку. Порядок сплати податку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Інд.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Організаційні засади підприємницької діяльності	10	2		4	4

Тема 2. Використання природних ресурсів у сільському господарстві	10	2		4	4
Тема 3. Правове регулювання трудових та соціальних відносин у сільському господарстві	10	2	1	4	4
Тема 4. Правове регулювання рослинництва	9	3	1	2	2
Тема 5. Правове регулювання галузі тваринництва	9	3	1	2	2
Тема 6. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств	8	2	2	2	2
Тема 7. Правове регулювання страхування у сільському господарстві	8	2	2	2	3
Тема 8. Організація підприємницької діяльності аграрних формувань	8	2	1	2	3
Усього годин	72	18	8	22	24

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Правове регулювання галузі рослинництва та тваринництва 1. Правова охорона прав на сорти рослин 2. Суб'єкти і об'єкти насінництва та розсадництва 3. Правове регулювання захисту сільськогосподарських рослин 4. Карантинний режим як прояв особливого режиму захисту рослин 5. Правове регулювання племінної справи у тваринництві 6. Основні вимоги щодо виробництва м'яса і м'ясопродуктів в Україні 7. Правове регулювання виробництва рибної продукції 8. Правове регулювання бджільництва	2
2	Тема 2. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств 1. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств 2. Правові засади тарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції 3. Правові засади нетарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції 4. Правове регулювання здійснення контролю за імпортом сільськогосподарської продукції	2
3	Тема 3. Правове регулювання страхування у сільському господарстві 1. Поняття та класифікація видів страхування у сільському господарстві 2. Договір страхування за участю сільськогосподарських підприємств: поняття, зміст та специфіка 3. Основні умови та порядок страхування майна	2

	<i>сільськогосподарських підприємств</i>	
4	Тема 4. Організація підприємницької діяльності аграрних формувань 1. Фінанси аграрних формувань: сутність, форми і джерела фінансування 2. Інвестиційне забезпечення ефективної діяльності і формування підприємницького капіталу в сільськогосподарських підприємствах 3. Оподаткування суб'єктів аграрних правовідносин 4. Трудові відносини працівників та членів с/г підприємств 5. Пенсійне та соціальне забезпечення працівників та членів с/г підприємств	2
	Разом	8

6. Самостійна робота

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів над навчальною дисципліною “Підприємницька діяльність в аграрній сфері включає” включає такі форми:

- самостійна робота з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка змістового модуля;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед заліком.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов’язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов’язкові завдання виконуються кожним без винятку слухачем у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Організаційні засади підприємницької діяльності	4
2	Тема 2. Використання природних ресурсів у сільському господарстві	4
3	Тема 3. Правове регулювання трудових та соціальних відносин у сільському господарстві	4
4	Тема 4. Правове регулювання рослинництва	2
5	Тема 5. Правове регулювання галузі тваринництва	2
6	Тема 8. Організація підприємницької діяльності аграрних формувань	2
7	Тема 7. Правове регулювання страхування у сільському господарстві	3
8	Тема 6. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств	3
	Разом	24

7. Індивідуальні завдання

Вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність в аграрній фері» передбачає виконання ІНДЗ.

Індивідуально-консультативна робота є формою організації навчальної роботи викладача зі студентами, яка проводиться з метою посилення мотивації студентів до пізнавальної діяльності та розвитку їх індивідуальних здібностей.

Індивідуально-консультативна робота проводиться у формі індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль за графіком індивідуально-консультативної роботи викладачів, який затверджується завідувачем кафедри один раз на семестр. Графік індивідуально-консультативної роботи доводиться до відома студентів на початку вивчення дисципліни.

У навчальну та індивідуальну роботу викладача зі студентом не обліковується. Для самостійного опрацювання студентом рекомендується відповідна наукова література та періодичні видання, що передбачено тематичним планом навчальної дисципліни. Викладач визначає зміст самостійної роботи, узгоджує її з лекційними та семінарськими заняттями, розробляє засоби проведення її поточного та підсумкового контролю та

здійснює перевірку якості під час практичних занять.

Питання для індивідуальних науково-дослідних робіт

1. Поняття виробничо-господарської діяльності аграрних товаровиробників
2. Правове регулювання аграрного ринку, його інфраструктура
3. Правове становище Аграрної біржі
4. Правове становище Аграрного фонду
5. Поняття зернових ресурсів. Державне регулювання ринку зерна та формування зернових ресурсів
6. Договір складського зберігання зерна. Поняття складських документів
7. Порядок здійснення заставних закупівель зерна
8. Порядок здійснення форвардних закупівель зерна
9. Суб'єкти фіксованого сільськогосподарського податку
10. Окремі вимоги до платників фіксованого сільськогосподарського податку
11. Порядок реєстрації (зняття з реєстрації) платника фіксованого сільськогосподарського податку
12. Об'єкт та ставка фіксованого сільськогосподарського податку
13. Порядок нарахування та сплати фіксованого сільськогосподарського податку
14. Загальні правові засади формування аграрних інвестиційних відносин
15. Поняття і зміст аграрних інвестиційних правовідносин
16. Особливості правового режиму регулювання інвестиційної діяльності вітчизняних та іноземних інвестицій у сільському господарстві
17. Правові засади ветеринарної справи
18. Правовий статус фахівців ветеринарної медицини підприємств, господарств
19. Правове регулювання виробництва ветеринарних препаратів, кормів та добавок
20. Правові заходи дотримання біологічної безпеки у сільськогосподарському тваринництві

8. Методи навчання

Навчальний процес в сучасних умовах реформування системи вищої освіти вимагає постійного вдосконалення. Це обумовлено, перш за все, зміною пріоритетів та соціальних цінностей: інтеграційні процеси усе більше усвідомлюються як засіб досягнення такого рівня якості освіти, який в найбільшій мірі відповідає задоволенню потреб людини та розвитку її духовного багатства.

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний;

Репродуктивний метод (репродукція - відтворення);

Метод проблемного викладу;

Дослідницький метод;

Практичні методи;

Дискусійні методи.

При вивченні дисципліни використовуються наступні засоби навчання:

– *технічні засоби навчання* – обладнання й апаратура, що застосовуються в навчальному процесі з метою підвищення його ефективності;

– *екранні засоби*. До них належать діапозитиви, дидактичні матеріали для епіпроекції;

– *друковані засоби*. До них належать таблиці, графіки, роздатковий матеріал;

– *комп'ютерні та інформаційні технології*.

9. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Формою підсумкового контролю дисципліни “Підприємницька діяльність в аграрній сфері” є залік.

Модульна контрольна робота проводиться у тестовій формі.

Питання підготовки до заліку

1. Загальна характеристика правового регулювання галузі рослинництва
2. Правова охорона прав на сорти рослин
3. Суб'єкти і об'єкти насінництва та розсадництва
4. Порядок реалізації насіння і садивного матеріалу
5. Правове регулювання захисту сільськогосподарських рослин
6. Карантинний режим як прояв особливого режиму захисту рослин
7. Загальна характеристика правового регулювання галузі тваринництва
8. Правове регулювання племінної справи у тваринництві
9. Правові засади виробництва молока і м'яса
10. Правове регулювання виробництва рибної продукції
11. Правове регулювання бджільництва
12. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств
13. Правові засади тарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції
14. Правові засади нетарифного регулювання експорту (імпорту) сільськогосподарської продукції
15. Правове регулювання здійснення контролю за імпортом сільськогосподарської продукції
16. Поняття та класифікація видів страхування у сільському господарстві
17. Договір страхування за участю сільськогосподарських підприємств: поняття, зміст та специфіка
18. Основні умови та порядок страхування майна сільськогосподарських підприємств
19. Поняття, принципи та види використання природних ресурсів у сільському господарстві
20. Особливості використання водних ресурсів та надр у сільському господарстві
21. Особливості використання лісових ресурсів, рослинного та тваринного світу в сільському господарстві
22. Особливості суб'єктного складу у відносинах власності та користування землями сільськогосподарського призначення

23. Особливості набуття прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення
24. Інвестиційне забезпечення ефективної діяльності і формування підприємницького капіталу в сільськогосподарських підприємствах
25. Оподаткування суб'єктів аграрних правовідносин
26. Трудові правовідносини працівників та учасників сільськогосподарських підприємств та господарств.
27. Соціальне та пенсійне забезпечення працівників та учасників сільськогосподарських підприємств та господарств.
28. Сільськогосподарське підприємство як суб'єкт господарювання в ринковій економіці.
29. Організаційно-економічні і правові основи створення сільськогосподарського підприємства.
30. Фермерське господарство як організаційна форма підприємницької діяльності в сільському господарстві.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи діагностики успішності навчання: усне опитування на практичних заняттях, контрольні роботи, колоквіуми, реферати, тести успішності, залік (усний).

Засоби діагностики успішності навчання: опитування студентів, написання контрольних робіт під час практичних занять, проведення письмового тестування.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Об'єктом поточного контролю знань студента є: систематичність та активність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни.

Протягом семестру проводяться один заліковий модульний контроль. Максимальна оцінка за виконання поточного контролю - 40 балів. До складу поточного контролю включається виконання індивідуальних дослідних робіт. Максимальна модульна оцінка за виконання залікового модуля - 30 балів. Максимальна модульна оцінка за виконання контрольної роботи – 30 балів. Таким чином, протягом семестру за виконання завдань поточного модульного контролю слухач може набрати максимально 100 балів.

Поточний контроль (мах = 40 балів)	Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2		
Змістовий модуль	МКР	Контрольна робота	

T1	T2	T3	T4	ІНДЗ			
7,5	7,5	7,5	7,5	10	30	30	100

Студент має відпрацювати кожне пропущене практичне заняття. Шляхом усної здачі тем семінарських занять.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з дисципліни є сумою підсумкових модульних оцінок та становить не менше 75 балів, то, за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни.

В разі, якщо студента не влаштовує загальна кількість набраних протягом семестру балів, він має право скласти залік. В разі складання заліку, кількість балів, яку студент набрав за результатами залікового модулю анулюється. Максимальна оцінка за виконання підсумкових контрольних заходів (заліку) – 60 балів.

Залік складається студентами в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком навчального процесу та розкладом. Залік складається в усній формі.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану студента.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
82-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-81		C	загалом хороша робота
67-74	Задовільно	D	непогано
60-66		E	виконання відповідає мінімальним критеріям

1 – 59	Незадовільно	Гх	необхідне перекладання
--------	---------------------	-----------	------------------------

12. Список джерел

Нормативно - правові акти:

1. Конституція України (із змінами від 08.12.2004р.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19-20, 21-22. – Ст. 144.
3. Земельний кодекс України (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст.27.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст.356.
5. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997р.(із змінами і доповненнями), в редакції закону від 06.09.2005р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 50. – Ст.533.
6. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст.350.
7. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24.06.2004р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 49. – Ст.527.
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст.263.
9. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 04.07.2002р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 35. – Ст.258.
10. Про колективне сільськогосподарське підприємство: Закон України від 14.02.1992р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 20. – Ст.272.
11. Про кооперацію: Закон України від 10.08.2003р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст.35.
12. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст.101.
13. Про насіння і садивний матеріал: Закон України від 26.12.2002р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 13. – Ст.92.

14. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року: Закон України від 18.10.2005р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 1. – Ст. 17.
15. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 02.10.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 10. – Ст.102.
16. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – Ст.232.
17. Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі: Закон України від 10.07.1996р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 41. – Ст.188.
18. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст.349.
19. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21.04.1993р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 17.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 23. – Ст.163.
20. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 02.03.1995р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №14. – Ст.91.
21. Про перелік об'єктів , права державної власності, що не підлягають приватизації: Закон України від 07.07.1999 // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 37. – Ст.332.
22. Про племінну справу у тваринництві: Закон України від 15.12.1993р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 21.12.1999р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 6-7. – Ст.37.
23. Про плату за землю: Закон України від 03.07.1992р. (із змінами і доповненнями), в редакції закону від 19.09.1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 45. – Ст.238. (втратив чинність)
24. Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві: Закон України від 17.10.1990р.(із змінами і доповненнями), в редакції закону від 15.05.1992р. // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 45. – Ст.602.
25. Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв): Закон України від 05.06.2003р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 38. – Ст.314.
26. Про рибу, інші водні живі ресурси⁵ та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 15. – Ст. 107.
27. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 39. – Ст.261.
28. Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 30. – Ст.414.

29. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003р. (із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст.363.

30. Про фіксований сільськогосподарський податок: Закон України від 17.12.1998р.(із змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – №5-6. – Ст.39. (втратив чинність)

31. Положення про Міністерство аграрної політики України: Затверджене Указом Президента України від 07.06.2000р. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 23. – Ст.933.

32. Про заходи щодо забезпечення захисту майнових прав селян у процесі реформування аграрного сектора економіки // Указ Президента України від 29.01.2001р. № 62/2001 // Офіційний Вісник України. – 2001. – № 5. – Ст. 176.

33. Положення про Державний комітет України по земельних ресурсах: Затверджене Указом Президента України від 14.08.2000р. № 970/2000// Офіційний вісник України. – 2000. – № 42. – Ст.1786.

34. Положення про порядок приватизації майна радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, а також заснованих на їх базі орендних підприємств: Затверджене наказом Фонду державного майна України від 17.08.2000р. №1718 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 40. – Ст.431.

35. Про приватизацію земельних ділянок: Декрет Кабінету Міністрів України від 26.12.1992р. № 15-92 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 10. – Ст.79.

36. Типове положення про Головне управління сільського господарства і продовольства обласної, управління сільського господарства і продовольства Севастопольської міської державної адміністрації: Затверджене постановою Кабінету міністрів України від 12.10.2000р. № 1546// Офіційний вісник України. – № 42. – Ст. 1786.

Основна література:

1. Аграрна історія України: Курс лекцій. – Кам'янець - Подільський „Абетка”, 2005. – 300с.

2. Аграрне законодавство України: проблеми ефективності: Монографія / Заред. В.І. Семчика. – К, 1998. – 245с.

3. Аграрне право України: Підручник / за ред. В.М., Гайворонського та В.П.Жушмана. – Х.: Право, 2003. – 240с.

4. Аграрне право: Навч., посібник / За ред. В.П. Жушмана. – Харків, 1997. – 230с.

5. Аграрне право України: Підручник/ за ред. О.О. Погрібного. – К.: Істина, 2007. – 448с.

6. Аграрне право України: підручник / за ред. В.З. Янчука. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 720с.

7. Аграрне право України: Практикум / за ред. В.З. Янчука. – К.: Юрінком

Інтер, 2001. – 256с.

8. Агропромисловий комплекс: правові питання / За ред. Ю.С. Шемшученка. – К: Урожай, 1992. – 192с.

9. Андрейцев В.І. Правові засади земельної реформи і приватизації земель в Україні: Навч. - практ. посібник. – К.: Істина, 1999. – 320с.

10. Бичкова І.В. Договірні відносини по державних закупках продукції у сільськогосподарських підприємств. – К., 1969. – 212с.

11. Василюк С.Ф. Правові засоби зміцнення трудової дисципліни в колгоспах. – К.: Т-во „Знання”, 1982. – 48с.

12. Гафурова О.В. Сільськогосподарські виробничі кооперативи: права та обов'язки членів. – К., 2006. – 200с.

13. Гуревський В.К. Право приватної власності громадян України на землі сільськогосподарського призначення. – Одеса, 2000. – 136с.

14. Дмитенко І.А. Екологічне право України: Підручник. – К., 2001. – 352с.

15. Єрмоленко В.М. Майнові правовідносини приватних сільськогосподарських підприємств: теорія, законодавство, практика: Монографія. — К.: Магістр - ХХІ ст., 2005. – 304с.

16. Жушман В.П. Аграрне право та законодавство України: Навчально-практичний посібник. – Харків, 2003. – 448с.

17. Жушман В.П. Аграрне право та законодавство України (в питаннях та відповідях): навчально - практичний посібник. – Х.: ТОВ „Одіссей”, 2008. – 736с.

18. Запорожец А.М. Аграрне право: Учебное пособие. – Харьков, 1997. – 109с.

19. Земельне право: Підручник / За ред. В.І. Семчика і П.Ф. Кулинича. - К., 2001. – 424с.

20. Земельний кодекс України: Коментар / За ред. А.П. Гетьмана, М.В.Шульги. – Харків, 2002. – 370с.

21. Земельний кодекс України: Науково-практичний коментар / За заг. ред. В.І. Семчика. – К., 2003.

22. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України: Наук.-навч. посібник / За ред. Н.І. Титової. – Львів: Вид-во ПАІС, 2005. – 368с.

23. Зіновчук В.В. Кооперативна ідея в сільському господарстві України і США. – К.: Логос, 1996. – 224с.

24. Зіновчук В.В. Організаційні основи сільськогосподарського кооперативу. – К.: Логос, 2001. – 380с.

25. Ковалюк О.М., Лех Г.А., Реверчук С.К. Сімейні господарства України: принципи, механізми, перспективи. Навчальний посібник / За ред. С.К. Реверчука. – К.: Атіка, 2002. – 176.

26. Кооперативне право: Підручник / За ред. В.І. Семчика. – К., 1998. – 336с.

27. Науково - практичний коментар до Закону України „Про особисте селянське господарство”/ За ред. В.В. Носіка. — К.: Кондор, 2004.

— 252с.

28. Науково - практичний коментар Земельного кодексу України/ За ред. В.В.Медведчука. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 656с.

29. Організаційно - правові питання аграрної реформи в Україні: Монографія / За ред. В.І. Семчика. – К.: ІДП НАН України, 2003. – 280с.

30. Сташевський А.М. Аграрне право України. – К.: Знання, 2005. – 173с.

31. Титова Н.І. Відповідальність за порушення законодавства про охорону природи. – Львів, 1973. – 220с.

32. Титова Н.І. Фермерство в Україні: основні правові засади. Питання та відповіді. – Львів, 1998. – 184с.

33. Уркевич В.Ю. Проблеми теорії аграрних правовідносин: Монографія. – Х.: Харків юридичний, 2007. – 496с.

34. Уркевич В.Ю., Шульга М.В. Актуальні проблеми правового забезпечення продовольчої безпеки України монографія / О.М. Батигіна, В.М. Жушман, В.М. Корнієнко та ін. – Х., 2013. – 326 с.

35. Федорович В.І. Правові основи створення та діяльності сільськогосподарських кооперативів в Україні. – Львів, 1998. – 142с.

36. Янчук В.В. Правова охорона земель сільськогосподарського призначення. – К., 1987. – 81с.

Додаткова література:

1. Бабенко А. Деякі питання правової, природи договору про закупівлю // Право України. – 2006. – № 11. – С. 124-127.

2. Багай Н.О. Розвиток науки аграрного права України: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.06/ НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького. – К., 2002. – 19с.

3. Барабаш А., Барабаш Р. Правовий режим земельних ділянок, наданих для ведення товарного сільськогосподарського виробництва приватним власникам та користувачам // Право України. – 2007. – № 4. – С. 111-114.

4. Батигіна О. Розвиток законодавства щодо оптової реалізації аграрної продукції: історико - правовий аналіз // Право України. – 2004. – № 12. – С.48-50.

5. Батигіна О. Правове становище агроторгових домів // Право України . – 2006. – № 3. – С. 39-42.

6. Бердников Є., Пастушенко П. Трансформація інституту постійного землекористування у зв'язку із прийняттям нового Земельного кодексу України // Право України. – 2004. – № 2. – С. 59-64.

7. Бистров Г., Статівка А. Щодо проекту Програми створення та функціонування ринку зерна держав.— учасниць СНД // Право України. – 2000. – № 8. – С.64-67.

8. Бондар О. Правове регулювання земельних відносин майнового характеру // Право України. – 2000. – № 6. – С. 53-56.

9. Бондарева А. Земля не повинна стати, власністю кількох кланів або

реформа в агропромисловому комплексі з погляду практика // Віче. – 2007. – № 9-10. – С.21-23.

10. Браніцький О. Тенденції законодавчого закріплення правового становища спеціалістів сільського господарства // Право України. – 2004. – № 11. – С.70-74.

11. Браніцький О. Класифікація прав і обов'язків спеціалістів сільського господарства // Право України. – 2005. – № 6. – С. 106-109.

12. Бугера С. Державне регулювання у галузі бджільництва // Право України. – 2006. – № 11. – С.131-133.

13. Васильєва В. Поняття та особливості посередницьких договорів // Право України. – 2004. – № 12. – С. 42-43.

14. Вівчаренко О. Юридична відповідальність за порушення гарантій права власності на землю в Україні // Право України. – 2008. – № 8. – С. 81-86.

15. Гафурова О. Право власності членів сільськогосподарських виробничих кооперативів на землю // Право України. – 2003. – № 1. – С. 68-72.

16. Духневич А. Перспективи розвитку і правове регулювання діяльності сільської кооперації у формі кредитних спілок // Право України. – 2001. – № 9. – С. 41-43.

17. Єрмоленко В. Земельні ресурси в майновому обороті // Право України. – 2004. – № 6. – С. 43-45.

18. Єрмоленко В. До питання нормативного визначення поняття приватного сільськогосподарського підприємства // Підприємництво, господарство і право. – 2006. – № 11. – С. 44-47.

19. Загнітко О., Малига В. Правовий статус підприємств колективної власності // Право України. – 2005. – № 2. – С. 43-47.

20. Земко А. Поняття підсобних виробництв сільськогосподарських підприємств // Право України. – 2003. – №8. – С. 70-72.

21. Ільницька Н.В. Оренда земель сільськогосподарського призначення: правові аспекти: Автореф. дис, ...канд. юрид. наук: 12.00.06 / НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького. – К., 2001. – 21с.

22. Коваленко Т.О. Правові аспекти реструктуризації недержавних сільськогосподарських підприємств: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.06/ Київ. нац. ун-т імені Т.Шевченка. - К., 2002. – 21с.

23. Корнієнко Г.С. Правові проблеми фінансового забезпечення фермерства в умовах ринку // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – №6. – С.61-64.

24. Кравцова Т. Правова характеристика відносин, що виникають в сфері державного регулювання господарської діяльності // Право України. – 2004. – № 6. – С. 31-35.

25. Лебідь В. Щодо правової природи особистого селянського господарства // Право України. – 2002. – № 9. – С. 68-73.

26. Луняченко А.В. Правовий режим земель

сільськогосподарського призначення, які належать громадянам на праві власності: Автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.06 / НАН України. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького.-К., 2002. – 16с.

27. Малий В. Поняття і правові форми іпотеки землі за законодавством України // Право України. – 2004. – № 1. – С. 73-77.

28. Ніщимна С. Правове регулювання державного кредитування сільського господарства: зарубіжний досвід // Право України. – 2006. – № 10. – С. 138-140.

29. Погрібний О., Каракаш І., Пашенко О. Сучасне дослідження прав громадян щодо використання земель сільськогосподарського призначення // Право України. – 2005. – № 11. – С. 156-157.

30. Проценко Т.П. Сільськогосподарські кооперативи як суб'єкти аграрного ринку // Часопис Київського ун-ту права. – 2004. – № 3. – С. 91-97.

31. Рябченко О. Зміст державного регулювання господарської діяльності // Право України. – 2006. – № 1. – С. 81-84.

32. Сафонов І. Державна застава закупівля зерна - важливий захід підтримки аграрних товаровиробників // Право України. – 2006. – № 5. – С. 77-80

33. Скидан О. Законодавче забезпечення аграрної політики в Україні: проблемні питання // Право України.— 2006. – № 4. — С. 52-56.

34. Сонюк В. Правове регулювання оренди майна в аграрному секторі економіки: шляхи вдосконалення // Право України. – 2002. – № 3. – С. 114-115.

35. Станіславський В. Правові питання насінницької діяльності в Україні: окремі проблеми // Право України. – 2003. – № 3. – С. 113-116.

36. Статівка А.М. (ред.) Науково-практичний коментар Закону України Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою За ред. А.М. Статівки. – Харків : Юрайт, 2013. – 432 с.

37. Сторожев М., Малишко М. Актуальні проблеми аграрного права України // Право України. – 2000. – № 4. – С. 130.

38. Титова Н. До концепції нового основного земельного закону України // Право України. – 2000. – № 4. – С. 68-72.

39. Уркевич В. Про правове регулювання трудових відносин членів сільськогосподарських підприємств // Юридична Україна. – 2005. – № 11. – С. 41-44.

40. Уркевич В. Аграрні правовідносини й предмет аграрного права// Право України. – 2008. – № 9. – С. 76-80.

41. Хвасенко А. Правове регулювання особистого селянського господарства громадян // Право України. – 2002. – № 4. – С. 40-42.

42. Чабаненко М. Імперативний та диспозитивний способи правового регулювання на сучасному етапі розвитку аграрного права як галузі // Право України. – 2004. – № 11. – С. 109-111.

43. Питання методології дослідження системи аграрного права // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2015. – Вип. 213. – Ч. 1. – С. 101-109.

Навчально-методичне видання

Автор: Сокол Марія Василівна

Підприємницька діяльність в аграрній сфері

Робоча програма навчальної дисципліни

Друкується в авторській редакції

Друкарня
Тираж
Папір
Об'єм